

ligger noget berettiget deri. Overalt i Verden, hvor man har søgt at løse dette Spørgsmaal efter Princippet Hjælp til Selvhjælp, er man kummerlig strandet. Det har vist sig umuligt at komme nogen Vej paa den Maade. Det eneste Sted, hvor det har ført til et praktisk Resultat, er i Tyskland, men kun paa den Maade, at man der har anvendt Tvang. Kun paa den Maade vil Hjælp til Selvhjælp kunne løse Alderdomsforsørgelses-spørgsmaalet, naar man drifter sig til samtidig at paalægge Arbejderne deres Bidrag som en Tvang, men saa veed jeg ikke, hvorfor man ikke skulde paalægge dem det som en Stat, saa er det kun et mere kælent Navn for den samme Ting. Men hvis vi ikke ville paalægge det som en Tvang, vil det at kræve Bidrag paa dette Punkt i Virkeligheden være det samme som at opgive Sagen paa Forhaand. Det er en ganske urimelig Fordring at stille til den Del af Befolkningen, som i økonomisk Henseende er flettest stillet, den Del af Befolkningen, som ikke har Raad dertil, som har den største Trang til at anvende alle de Penge, de kunne fortjene til deres daglige Fornødenheder, overfor denne Befolkning er det aldeles urimeligt at stille den Fordring, at den deraf skal afse Penge til et fremtidigt og uvisst Formaal, nemlig til Forsørgelse paa sine gamle Dage, noget, som ingen af dem veed, om de komme til at opleve, og noget, som der netop i denne Klasse er mindre Chance for at opleve, idet det jo er bekendt for alle, at den fattige Befolkning dør tidligere end den mere velhavende. Jeg siger: At stille denne Fordring er en Urimelighed og Ubillighed, og den lader sig ikke stille. Det viser sig, at den ikke fører til noget, naar man ikke samtidig tør anvende Tvang. Jeg veed heller ikke, hvorpaa den er grundet, denne Indvending, at man ikke vil direkte understøtte Landets fattige, det er dog virkelig det, som nu sker. Det er det Princip, som er udtalt i vor Grundlov. Det er anerkendt der, at Samfundet er ansvarligt overfor sine hjælpeløse. Vort Forslag gaar jo overhovedet i saa Henseende ikke ind paa noget nyt, det medfører ikke nogen Omvæltning af bestaaende Retsebegreber. Det udfører kun videre Principper, som i Virkeligheden ere anerkendte. Jeg tror, at Fremtidens Opgave vil blive den, mere og mere at gennemføre Solidaritetssfølelsen mellem Befolkningens forskellige Lag, saa at vi komme bort fra den gamle Atomisme eller Individualisme, fordi den ikke længere fyldestgør det Civilisationsstandpunkt, hvortil vi ere naaede. Hvis man vil sige, at dette er et socialistisk Forslag,

at det gaar i socialistisk Retning, vil jeg dertil svare: Ja, hvilket Forslag — ikke blot her i Landet, men ogsaa andre Steder — gaar i dette Øjeblik ikke i socialistisk Retning, naar det da duer noget; det gaar da ud paa, at den enkelte ikke staar henvist til sin egen Kraft, men staar over for et Samfund, som deler Ansvar med ham. Det er Grundtanken i det Forslag, som foreligger om Ulykkesforsikringer, Sygeforsikringer o. s. v., og det er ogsaa Grundtanken i de Bestræbelser, som rundt om i hele Verden gøres for at sikre Folk i Alderdommen. Der er et socialistisk Moment deri; men jeg har ikke megen Tro til, at de Lovarbejder, som udføres i vor Tid, og som ikke have dette socialistiske Moment, ville kunne blive til noget. Men hvis man opstiller over for dette Fordringen om Bidrag fra Arbejdernes Side, saa føler jeg mig overbevist om, at det maa siges at være svangert med mere Socialisme end vort Forslag; thi det synes mig klart, at naar man fordrer, at vedkommende Arbejder skal af sit Arbejde afse et Bidrag til Alderdomsforsørgelse, saa ligger deri en Anerkendelse af, at denne Mand ogsaa har Ret til at forlange Arbejde, og saa komme vi ind paa Retteen til Arbejde. Forlanger man et saadant Bidrag, saa komme vi ind paa det andet Spørgsmaal, hvor vidt Arbejderen er i Stand dertil, om hans Løn er saa stor, at han kan afse noget deraf, og saa kommer man ind paa Spørgsmaalet om Normalarbejds løn, hvilket er et meget kilbent Spørgsmaal, og man kommer ind paa, hvorvidt det er Pligt at sørge for, at Arbejderne sikres mod Arbejdsløshed. Naar man vil arbejde paa det Grundlag, at man vil fordrer, at disse Folk skulle give et Tilskud, et Bidrag, saa kommer man længere ind i socialistisk Retning, og man hildes mere i Konsekvensernes Spind, end man vilde gøre ved at tage dette Forslag rent ud, som det foreligger med direkte Understøttelse til de paagældende; thi deri ligger ingen Konsekvens, intet hemmeligt Princip skjult, som ikke er anerkendt i vor Lovgivning. Hvorfor vil man ikke give alle gamle denne Understøttelse? Jeg har ikke hørt, hvad der egentlig er i Vejen. Ja, man har sagt, at det ogsaa vil komme Fattiglemmer til Gode og ogsaa Lugthuskandidater, saasnart de komme ud af Lugthuset. Jeg antager ikke, at det ærede Medlem derved har tilsigtet en Sammenligning mellem Fattiglemmer og Lugthuskandidater. Dette Lovforslag vil komme nuværende Fattiglemmer til gode, saa snart de ere 62 Aar. Efter min Mening vil det føre til, at Fattighusene blive luftede, staa tomme, saa snart dette Forslag bliver til Lov. Er